

‘ಬೇಸಿಗೆ ಪಾಠ’ಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತಪ್ಪುಗಳೂ ಇವೆ ಗಮನಿಸುವ ಮನಸು ಎಲ್ಲರದೂ ಆಗಬೇಕಿದೆ

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಸ್ತಿ
ಮಾಡಿಡುವುದಕ್ಕೆ
ಪೋಷಕರು ವಹಿಸುವ
ಆಸ್ತಿಯ ಒಂದಂಶವಾದರೂ
ಪರಿಸರದ ನಾಳೆಗಳಿಗಾಗಿ
ಸಂದಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳು
ತೀರಾ ವಿರಳ. ಸ್ವಚ್ಛ ಹಾಗೂ
ಸಮೃದ್ಧ ಪರಿಸರ ನಮ್ಮ
ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಮುಂದಿನ
ತಲೆಮಾರುಗಳಿಗೆ ನಾವು
ಉಳಿಸಿಹೋಗಬಹುದಾದ
ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಆಸ್ತಿ
ಅನ್ನಿಸದಿರುವುದು
ವರ್ತಮಾನದ ಬಹುದೊಡ್ಡ
ಚೋದ್ಯ.

‘ಬಿಸಿಲಿಂದು ಬರಿ ಬಿಸಿಲ್ಲವೋ ಸೂರ್ಯನ ದಯೆ ಕಾಣೋ’ ಎನ್ನುವುದು ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಕವಿತೆಯ ಸಾಲು. ಸೂರ್ಯನ ದಯೆ ಈ ಬಾರಿ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿಯೇ ಇರುವಂತಿದೆ. ಇದು ಸಹಜ ದಯೆಯಲ್ಲ. ನಾವು ಒತ್ತಾಯಿಸಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಫಲ; ಸವಿಯಲೇಬೇಕಾದ ಹಣ್ಣು.

ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ದಯೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿ. ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಕಲಬುರ್ಗಿ, ರಾಯಚೂರು, ಬಳ್ಳಾರಿಗಳಲ್ಲಿ 40ರಿಂದ 45 ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣಾಂಶವಿದೆ. ಮಾರ್ಚ್ ಕೊನೆಯ ವೇಳೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಉಷ್ಣಾಂಶ 37 ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ದಾಟಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ 30 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಉಷ್ಣಾಂಶ 38 ಡಿಗ್ರಿ ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ಮುಟ್ಟಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ನಾಡಿನ ಜನತೆಗೆ ಹೊಸತಾದ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು. ವಾತಾವರಣದ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಸೋಜಿಗಪಡುತ್ತ, ಧಗೆಗೆ ಉಸ್ಮನ್ನುತ್ತ, ಬೆವರು ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಮೈಮನಸುಗಳನ್ನು ತಂಪಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಂತ್ರಗಳ ಮೊರೆಹೋಗುತ್ತ, ದಿನಕ್ಕೆ ಹಲವು ಬಾರಿ ಬೇಸಿಗೆಯ ತೀವ್ರತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮರುಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ, ಈ ಧಗೆ ಹೆಚ್ಚಳದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಾಲು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗಿದೆ ಎಂದು ಒಂದು ಕ್ಷಣವಾದರೂ ಯೋಚಿಸಿದ್ದೇವೆಯೇ? ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯನ ಔದಾರ್ಯ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಆ ಉದಾರತೆ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸಂಕಟವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿರುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಾಲೂ ಇದೆಯಲ್ಲವೆ?

ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಹಸುರು ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಬದಲು, ಇಂಗಾಲದ ಹೆಜ್ಜೆಗುರುತುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸುತ್ತಿರುವುದೇ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಇಂಗಾಲದ ರಾಯಭಾರಿಗಳಂತೆ ವರ್ತಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪರಿಸರದ ಸಮತೋಲನ ತಪ್ಪಲು ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ವಾತಾವರಣ ಹದಗೆಟ್ಟಿರುವುದರ ಬಿಸಿ ನಮಗೆ ತಾಗಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಗೋಚಿಗ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮನೆಯ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ ಮರ ನೆಡುವುದು, ಮಳೆ ನೀರನ್ನು ಮಣ್ಣಿಗೆ ಮರಳಿಸುವುದು - ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಇಂಥ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ನಾವು ಸೋಲುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಸ್ತಿ ಮಾಡಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಪೋಷಕರು ವಹಿಸುವ ಆಸ್ತಿಯ ಒಂದಂಶವಾದರೂ ಪರಿಸರದ ನಾಳೆಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂದಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ತೀರಾ ವಿರಳ. ಸ್ವಚ್ಛ ಹಾಗೂ ಸಮೃದ್ಧ ಪರಿಸರ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರುಗಳಿಗೆ ನಾವು ಉಳಿಸಿಹೋಗಬಹುದಾದ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಆಸ್ತಿ ಅನ್ನಿಸದಿರುವುದು ವರ್ತಮಾನದ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಚೋದ್ಯ.

ಬಿಸಿಲಿನ ಜೊತೆಗೆ ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣೆ ಜ್ವರವೂ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಂದರ್ಭವಿದು. ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಓಟು ಕೇಳಲು ಬೀದಿಗಳಿಗಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಪಕ್ಕ, ಜಾತಿ, ಜನಬಲ ಧನಬಲದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ, ಅವರ ಪರಿಸರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತದಾರರು ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡವೆ? ನಮ್ಮ ಒಬ್ಬ ರಾಜಕಾರಣಿಗಾದರೂ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿಲುವು ಇರುವುದಿರಲಿ, ಕನಿಷ್ಠ ಕಾಳಜಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥವರು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದು ಹೇಗೆ?

ರಾಜಕಾರಣಿಯೊಬ್ಬ ಜನರ ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸದೆ ಹೋದರೂ ಗೆದ್ದುಬರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿರುವುದು ಸದ್ಯದ ರಾಜಕೀಯ ವಾಸ್ತವ. ರಾಜಕೀಯಪ್ರಜ್ಞೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿದ್ದರೂ ಶಾಸನಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವವರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಿರಂತರ ವೈಫಲ್ಯ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಫಲವಾಗಿಯೇ ಸದ್ಯದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳು. ಇವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಕಟಗಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಪರಿಸರದ ಸಂಕಟಗಳೂ ಹೌದು. ಅಧಿಕಾರದ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದೇ ರಾಜಕಾರಣದ ಪರಮ ಉದ್ದೇಶವೆಂದು ಭಾವಿಸಿರುವ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಜನರನ್ನು ಮರುಳು ಮಾಡುವ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸೀಮರು; ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಗಂಗಾಕಾವೇರಿಯನ್ನು ಜೋಡಿಸಬಲ್ಲರು ಹಾಗೂ ನೇತ್ರಾವತಿಯಿಂದ ಕೋಲಾರ ಸೀಮೆಗೆ ನೀರುಹರಿಸಬಲ್ಲರು. ಮಕ್ಕಳು ಕಾಗದದ ದೋಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಖಂಡಾಂತರ ಪಯಣ ಮಾಡುವಂತೆ, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಬಣ್ಣದ ಕನಸುಗಳಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಸದ್ಯದ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಬೇಸಿಗೆಯ ಧಗೆಗೆ ತಲ್ಲಣಗೊಳ್ಳುತ್ತ, ಮಳೆ ಯಾವಾಗ ಮುಖದೋರಬಹುದು ಎಂದು ನಾಡು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇಂದಲ್ಲ ನಾಳೆ ಮಳೆ ಸುರಿಯುತ್ತದೆ, ಧಗೆ ಅಡಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಮಳೆ ಸುರಿಯಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ. ಆ ಮಳೆ, ಪರಿಸರದ ಕುರಿತ ನಮ್ಮ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ತೊಳೆದುಹಾಕಬೇಕು. ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ನಾವು ಕೈಜೋಡಿಸಿದರೆ, ಅದರ ಫಲವನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗಳಾದರೂ ಅನುಭವಿಸಬಹುದು. ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ನಾವು ನೀಡಬೇಕಾಗಿರುವುದು ‘ಹಸುರು ಕರ್ನಾಟಕ’ವನ್ನೋ ಅಥವಾ ‘ಹಸುರು ನಷ್ಟವಾದ ಬಂಜರುಭೂಮಿ’ಯನ್ನೋ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕಾದವರು ನಾವೇ ಆಗಿದ್ದೇವೆ.

■ ರಘುನಾಥ ಚ.ಹ.